

3. scéna – režijní verze

0.3 w3 Candidova zahrada

Artie, Artur, Candide, Kunigunda

Naproti dveřím přes scénu je cosi jako postel, projektor zobrazuje sešlou zahradu. Dveře se otevřou a vyjde Artie se svou nonšalancí, krabicí a hůlkou, a Artur se svou nesmělostí a těžkým kladivem.

1. Příklad do dalšího světa

Artie: *Podobný vstup jako k Descartovi, ale Artur už je přece jen zkušenější a zastaví se, aniž by narazil do Artieho hůlky.*

Nakonec se zdá, jakoby zde byl ještě další činitel, který se rozhodl zamezit přímému směru naší cesty. Dnes již podruhé, zcela nepravděpodobně, jsme vykročili vpřed, ale udělali čelem vzad.

Artur:

Otáčí se dozadu, kroutí hlavou. Co je to za nápad udělat dveře otevírající se ven do zahrady.

Otočí se zpět, rozhlídí se po scéně, po divácích i po zahradě. Po tom cloumáku mi vyschlo v hrdle, doufám, že zde mají vodovod.

Artie:

Zahrada... *Vykročí, Artur jde kousek za ním.*

<Podává Arturovi zpod kabátu lahev.> *Artur jde s lahví doprava dopředu, Artie zkoumá prostor u stěny uprostřed. Artur si několikrát přihne a dá najevo, že mu chutná. Ovšem měl by to být takový výraz, který může vyjádřit slast z pořádného cloumáku i z ananasového džusu.*

Artur:

Chladivá voda.

Artie:

Překvapeně, znepokojeně: Voda? *Přiběhne, napije se, jako vyplivne (no fuj!) a láhev někam odloží.*

Artur:

~~Mě pořád zarazí, jak je tohle všechno možné.~~

Voda? Jako by mu to až teď došlo. Takže jsme v nějakém paralelním vesmíru, kde se alkohol dá pít jako voda?

Nebo řekne něco podobného, aby se mohlo navázat zrovna rozlišením paralelních a logicky možných světů. Tedy odůvodnění, že možné světy nutně reálně existují, bude skutečně vypuštěno. Důvody:

1. Vysvětlení v této podobě stejně nemůže pochopit ten, kdo není s problémem obeznámen - je to příliš zkratkovité a složité. Kdo obeznámen je, vysvětlení nepotřebuje.

2. Divák toto vysvětlení vlastně nepotřebuje. On přece stejně jako Artur vidí, že se přechází z jednoho světa do druhého, a že tedy ty světy před jeho zraky evidentně existují.

Tedy toto nadbytečné - a neorganicky zařazené - vysvětlení by jen prodlužovalo scénu a diváka zatěžovalo.

~~2. Vysvětlování~~

Artie:

Pro mě je to už denní chleba, ale pamatují si na své útlé jinošství, dobu, kdy mě svět udivoval a překvapoval na každém kroku. Leč ty doby jsou dávno pryč.

Artur:

Stejně by to chtělo nějaký důkaz. Zdráhám se tomu sám uvěřit.

Artie:

Copak ti nestačí tvá, nyní již bohatá, smyslová zkušenost k tomu, abys poznal, že možné světy jsou skutečně skutečné?

Artur:

No, právě, já tu jsem, ale když nad tím tak přemýšlím, nikdo mi neuvěří, až se vrátím. Vysvětlení by jistě pomohlo více lidem než jen mě.

Artie:

Arture, není nejspíš chvíle z nejvhodnějších, ale dobrá. Už, pokud se pamatuješ, jsme došli k tomu, že je zcela nepochybné, že by se věci mohly mít i jinak, a že všichni, jak tu jsme i nejsme, tedy věříme, že existuje bezpočet způsobů, jakým by se věci mohly mít. Je to tak?

Artur:

Zdá se to nevyhnutelné, ano..

Artie:

Nyní přijde ta složitější část, musíme totiž dokázat, že alternativní vysvětlení modálních výrazů možná nejsou.

Artur:

Dokaž.

Artie:

Je to poněkud suchý výklad.

Ve zkratce, pokud jsou modální výrazy primitivní, pak je nelze analyzovat a bavíme se o hloupostech. Nebo poukazují na konzistenci věty, která o možnosti hovoří. V tom se ale stačí dost dlouho patlat a zjistíme, že konzistence je dost záludný termín. Buď z toho pak vytřískáme logický kruh, nebo spor. Vyber si. Poslední možnost je, že možné světy jsou nějaké jazykové entity, třeba maximálně konzistentní množiny vět. Ale to tu zase máme konzistenci a předchozí obtíže. Tohle všechno znamená, že možné světy musí existovat, a každý z nich je z vnitřního pohledu aktuální. Chápeš?

Artur:

Snad ano. Nakonec to skutečně budou paralelní světy?

Artie:

Udivuješ mě, Arture. Lze to tak říci, až na to, že paralelní světy trochu zavánějí. Modální realismus aktualizuje všechny logicky možné ("přípustné"?) možnosti, zatímco teorie mnohovesmíru se striktně drží, i když často dost bizarních, fyzikálních pravidel.

Artur:

Kdybych tady nebyl, byl bych tomu nevěřil.

3. Příchod Kun. a Can.

<Dveře se otevrou, z nich málem vypadne Candide, ale je zachycen Kunigundou. Ta jej pak pomalu postrkuje k „posteli“ = ke stolu s prostěradlem a polštářem, kam nakonec Candide ulehne.> *Přicházejí dveřmi, tj. zleva, obejdou stůl, Candide si na něj lehne.*

Kunigunda: *s rukama v bok*

Ty dědku plesnivej, vždyť s nohama nic nemáš!

Candide: *zastaví se, čeká na pomoc. Tak trochu citově vydírá..*
Mé nohy, mé nohy... *Mé nohy!*

Kunigunda: *Strčí do něj a odvrátí se.*

Já tě nebudu nosit, hni se!

3. scéna – režijní verze

Candide: *snaží se jít, dělá malinkaté krůčky*
Vždyť, má lásko, víš, jak ze mne práce *pauza* a tvé dortíky strhaly sílu mládí.

Kunigunda: *sice brblá, ale přesto jej podepře a pomůže mu.*
Ještě se vymlouvej...

4. Setkání A+A s Can. a Kun.

Candide: *uvidí návštěvníky a zastaví se*
Lásko má, máme hosty, a tvá jediná starost je vlastní pohodlí.

Kunigunda: *odtáhne se od něj*
Tak to by stačilo, zbytek dojdi sám. Směřuje pomalu k Artiemu, který rychleji směřuje k ní.

Artie: *Přistoupí k ní, vezme ji za ruku, jako by ji chtěl políbit, ale polibek jen s odstupem naznačí.*

Madame! Dovolte mi, abych se zahalil do potěšení, které mi způsobuje pohled na váš zjev. - *Přitom by měl dát najevo, jak je Kunigunda doopravdy „krásná“.* Mé jméno je Rudolfo z Tatarska. Tamto je můj pro-(-tějšek)-úvodce Artur. *Z pouhého "pro-" se diváci nemohou domyslet, muselo by být aspoň "protějš-".*

Kunigunda: *Začepýří se, možná zachichotá. Zároveň pokukuje po Candidovi, protože chce vzbudit jeho žárlivost.*

Potěšení je na mé straně, pane Rudolfe. Jsem Kunigunda, a jsem manželkou tamtoho starého blázna, Candida. ~~Ale nyní mě omluvte.~~ *Odcházet zřejmě nebude, půjde až pro čaj.*

Artie: *překvapeně vydechne, pustí Kuni a přejde k posteli. Kuni se jde seznámit s Arturem a jeho podanou ruku pak nechce pustit.*

Candide!

Candide:

Ano? Co chcete?

Artie: *S radostným uspokojením, že se konečně orientuje. K Arturovi:* Teď je mi to jasné, Arture. *K divákům, popojde dopředu.* Dostali jsme se do fiktivního světa slavného literárního díla!

Artur: *Konečně se vytrhne Kuni a jde od ní co nejdále doprava. Chudák Kuni je přibližně uprostřed mezi A + A a neví, ke kterému má jít.*

Vážně? To je možné?

Artie: *Seriózně vysvětluje divákům.*

No jistě, nebožtík Leibniz, Gottfried Wilhelm, se pohádal s nebožtíkem Voltairem, -, kvůli náhledu na svět a jeho nejlepší možnou variantu. Voltaire pak napsal velmi populární knížku, *Candide neboli Optimismus.*

Candide: *Kuni se konečně rozhodla a během této repliky se vydá k Artiemu, ale je Candidem odeslána pro čaj.*

Optimismus, to je, vidíte, takový zažraný názor, že vše je dobré, i když je to na **hovno**. Dáte si čaj?

Kunigundo, lásko, uvařila bys pánům čaj?

Kunigunda zabručí a odchází.

Artie: *Popojde jejím směrem a mluví hlubším hlasem, jako by trochu flirtoval.* Nerad bych přetěžoval, či přímo zneužíval vaši pohostinnost, ale bylo by možné něco silnějšího pro mě?

Kunigunda: *sladce, přímo před Candidovým očima flirt oplácí*

Ale jistě, můj milý. Hned to bude.

5. Důvod návštěvy - NMS

Candide:

Co vás přivádí k mé, pauza už notně proleželé, pauza smrtelné pauza posteli?

Artie: *přijde zprava ke stolu, ale stojí u Candidovy hlavy, takže ten jej příliš nevidí*

Pane Candide, omluvte mou smělost, ale z vašeho životopisu jsme vyrozuměli, že jste se, - byť proti své vůli a jistě pod vlivem řízeného osudu - stal takříkajícím odborníkem na nejlepší z možných světů.

Candide: *zvedne se na loktech, třesavě zatne pěst, zatváří se vražedně a - klesne zpět na postel a pronese repliku.*

Nu, ano.

Artie: *Během repliky přejde dopředu před stůl a doleva, takže Candide jej už vidí.*

Rád bych se optal, zda byste nám mohl poskytnout nějaký vhled do vašich zkušeností.

Kunigunda:

Zde pro vás **koňak**, tajemný hoste - *oslovení pronese koketně.*
Zde váš čaj, milý pane. *Mile, s upřímným usměvem. Zůstane u Artura vpravo.*

Candide:

Bude-li to v mé moci, vynasnažím se, avšak dlouho mě, Kunigunda *snaží se hlavou naznačit směr, kde se Kun. Nachází, ale moc se hýbat nemůže*, na vycházce nenechá, nuda ji brzy uondá. Proto, prosím, ptejte se.

Artur: *předá šálek zaražené Kuni a jde dozadu za stůl, stoupne si tak, aby jej neclonil Artie a aby na něj Candide viděl. Hovoří už během chůze, hovoří naléhavě, procítěně.*

Pane Candide, abyste to správně pochopil, já jsem se totiž kdysi dopustil zcela závažné chyby a nechal jsem si mezi prsty proklouznout nejlepší ženu ze všech.

Candide: *nostalgicky, s povzdechem. Kuni se uraženě otočí ke všem zády.*
To já jsem si Kunigundu ujít nenechal.

Artie: *buď káravě s vykřičníkem, nebo jen překvapeně (ovšem překvapení nemilé) s otazníkem. Každopádně se k němu natočí.*

Arture!

Artur: *zasněně, v představách to znovu prožívá.*

Než jsem ji stihl sevřít v náručí, vzala mi ji katastrofa.
Kuni se při zmínce o muchlování opět začne blížit k A + A a zase bude váhat, který je lepší...

Candide:

Zemětřesení v Lisabonu, to si pamatují!

Artur: *probere se, znovu se vrátí do reality tohoto MS a trochu zmateně, ale závěr s nadějí v hlase:*

Tedy, ano, tady pan Artie má možnost se do nejlepšího světa, abyste rozuměl, dostat, takže bychom rádi věděli, totiž..jak jej poznáme.

5.1. Rozmíška mezi A a A.

Artie:

Nechtěl jsi náhodou uniknout vrahům?

Artur:

Artie, ale...promiňte. Myslel jsem, že tam bude, tak nějak **apriorně**.

3. scéna – režijní verze

Artie: *Kunigundu zase vyhrál Artie. Přejde k němu. On se však s hraným dotčením otočí k divákům, tj. zády k Arturovi a Candidovi.*

Všechny možné světy mohou skončit v kontradikci. A tebe pudí nízký pud!

Kunigunda: *lísá se*

Upřít lásku takovému krásnému mládenci. Pane Artie, copak nemáte srdce?

Artie: *Dotčeně se otočí doleva, zády ke všem hercům.*

Nemám.

Kuni jde proto k Arturovi. Cestou se upraví, gesty se ptá diváků, jak se má namalovat...

Artur:

Omlouvám se.

Artie: *Sice smířlivě, ale s "oprávněnou" výčitkou.*

Tady jde o motivaci, Arture. Já jdu za záchranou světů, a ty? *Otočí se k divákům. Jestli chceš zachovat druh, nenech se zabít sám sebou.* To je lepší než množení. *Věcně, otočí se ke Candidovi.* Pane Candide! Jak tedy poznáme nejlepší z možných světů?

Candide:

Kdysi jsem si myslel, že v něm již jsem, ale životní zkušenosti mi ukázaly, že jsem se mýlil. Panglossi, jak jen jsem se mýlil!

Artie: *S trochou netrpělivosti, kterou dá najevo obratem k divákům, takže první větu říká zády ke Candidovi. Pak se k němu částečně natočí.*

S tím pauzička jsem obeznámen, ale mohl byste nás nějak konkrétněji?

<Candide ukáže na dveře.>

Artur: *naléhavě, přiblíží se ke Candidovi co nejblíže.*

Jakákoliv maličkost.

5.2 Vyřešení důvodu návštěvy

Vyzdobená Kuni přichází k Arturovi.

Candide: *Krátce se zamyslí, což vyjádří nějakým gestem. A + A se na sebe podívají a tázavě pokrčí rameny.*

Mohu vám pouze sdělit, že nyní pauzička už pauzička na nejlepší z možných světů pauza nevěřím. Při pauzách Arturové dávají najevo rostoucí zvědavost. Možná tím, že se vždy o kousek ke Candidovi nakloní, uvidíme. Po nevěřím se zklamaně odtáhnou. Zvedne ruku. Pokusil jsem se vybudovat si v tomto světě alespoň kousíček, do něhož jsem vložil to nejlepší ze své osoby - práci, naději a lásku -, ale jak můžete vidět sami, zahrada - zpusťla. Přátelé - pomřeli. Kunigunda - (zase náznakový pohyb hlavou dozadu) zahořkla a zošklivěla ještě více. Kuni se rychle přejeđe rtěnkou nebo tak něco... Byl-li svět někdy nejlepším, pak pouze na úplném počátku, když jej Bůh vytvořil. Ve chvíli, kdy začala vládnout entropie, šlo všechno do (sraček). Že by se rozplakal? Co myslí představitelky? Každopádně na poslední větu se vzpomatuje a může ji pronést způsobem, aby bylo jasné, že je to jeho celoživotní poselství. Jděte, a žeňte jej k odpovědnosti. Boha k zodpovědnosti za entropii? Co tohle? Jeho se ptejte?

Artie: *nonšalantně se otočí k divákům, výrazné gesto hůlkou.*

Bůh! To je nápad.

Artur:

Ale, nebude tam na mě čekat další z mých vrahů?

Artie:

Arture, doufejme, začínám si myslet, že bys břitvou zasloužil. Ale Nyní se zdá, že jediná dostupná možnost jak se dostat na stopu nejlepšího z možných světů je zeptat se přímo jeho Stvořitele.

6. Rozloučení

Kunigunda:

Snad už nepůjdete, pánové. Nechcete si zahrát scrabble? Mariáš? Poker? Bang? Upeču koláčky! Vdolky! Lívance! Dort! (Jen takový nápad...)

<Spěšně dveřmi opouštějí s Kočkou a Kladivem scénu>